17/11/2020

Επιστροφή Χειρογράφου στην Ιερά Μονή Εικοσιφοινίσσης

/ Ιερές Μονές

Ένα ακόμη χειρόγραφο της πολύπαθης Μονής της Εικοσιφοινίσσης του Παγγαίου, επιστρέφει στον χώρο από τον οποίο κλάπηκε από τους Βουλγάρους πριν από περισσότερα πιά από 100 χρόνια.

Με ενέργειες του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, του πρωτοστάτου στον αγώνα δικαιώσεως της Μονής, το Μουσείο της Βίβλου στην Νέα Υόρκη θα του παραδώσει το χειρόγραφο κατά την προσεχή επίσκεψη του στις Ηνωμένες Πολιτείες τον Φθινόπωρο του 2021.

Πρόκειται για το χειρόγραφο με αρ. 220, πολύτιμο περγαμηνό Ευαγγέλιο, γραμμένο στο τέλος του 10ου/αρχές του 11ου αιώνα, από τα αρχαιότερα ανά τον κόσμο σωζόμενα ελληνικά χειρόγραφα.

Το Ευαγγέλιο το είχε δει ο Αθ. Παπαδόπουλος-Κεραμεύς στην Μονή, όταν και την επισκέφθηκε κατά τα μέσα της δεκαετίας του 1880 (τον Οκτώβριο-Νοέμβριο του

1885), στο πλαίσιο των ερευνών του για την Μαυρογορδάτειο Βιβλιοθήκη, σημειώνοντας ότι είναι μικρογραφημένο και ότι έχει “λειογραφίες των Ευαγγελιστών”, όπως επίσης καταγράφηκε και από ξένους ερευνητές στις αρχές του περασμένου αιώνα, λίγο πριν από την κλοπή, οι οποίοι κάνουν λόγο για μεμβράνινο Τετραευάγγελο κώδικα, γραμμένο σε δύο στήλες, με 27 γραμμένες σειρές σε κάθε στήλη, διαστάσεων 18,1 x14 εκ..

Ως πρόσφατα ανήκε στα λανθάνοντα χειρόγραφα της Μονής του Παγγαίου, δεν είχε εμφανιστεί ούτε στην Σόφια , όπου βρίσκεται το σύνολο σχεδόν των κλαπέντων χειρογράφων, ούτε μεταξύ των χειρογράφων της Μονής που πουλήθηκαν από τους Βουλγάρους, από τον Τσεχοβούλγαρο Σις, και πέρασαν σε Πανεπιστημιακές κυρίως Βιβλιοθήκες της Ευρώπης και της Αμερικής.

Πιθανότατα είχε περάσει σε ιδιωτική συλλογή πουλημένο και αυτό από τον συντονιστή της λεηλασίας Βλαδίμηρο Σις και σε δεύτερη η και τρίτη μεταπώληση θα εμφανιστεί πρόσφατα στον Οίκο Δημοπρασιών Christie’ς από όπου και κατά τύχη αγαθή θα αγοραστεί τον Ιούνιο του 2011 από το Μουσείο της Βίβλου της Νέας Υόρκης.

Όπως πιά είναι γνωστό, κατά την τακτοποίηση των νέων αποκτημάτων του Μουσείου ο επιμελητής του Μουσείου Brian Hyland διαπίστωσε ότι στο χειρόγραφο υπήρχαν σημειώσεις που βεβαιώνουν ότι ανήκε στα κλεμμένα από τους Βουλγάρους το 1917 και ότι πρόκειται για χειρόγραφο που προέρχεται από την Μονή μας. Ήταν τότε που επικοινώνησε το Μουσείο της Βίβλου με το Οικουμενικό Πατριαρχείο με πρόθεση να συντονίσει την επιστροφή του. Αντιπροσωπεία του Μουσείου στις αρχές του τρέχοντος έτους επισκέφθηκε τον Οικουμενικό Πατριάρχη στην Κωνσταντινούπολη και εγκαινιάστηκε μία περίοδος συνεργασίας με τον Οικουμενικό Θρόνο.

Όπως αναφέρεται σε Δελτίο Τύπο του Μουσείου της Βίβλου, ο Πατριάρχης ευχαρίστησε το Μουσείο για την υποσχόμενη επιστροφή και προσφέρθηκε να επιτρέψει στο Μουσείο να εμφανίζει το χειρόγραφο στις προθήκες του μέχρι την επίσκεψή του στις Ηνωμένες Πολιτείες τον Οκτώβριο του 2021, όταν και θα δοθεί επίσημα στον Οικουμενικό Πατριάρχη, ενώ ο Πατριάρχης επιβραβεύοντας την κίνηση του Μουσείου της Βίβλου υποσχέθηκε πως θα δανείσει τρία ιερά κειμήλια στο Μουσείο για να τα εκθέσει.

Τρέφουμε αγαθές ελπίδες ότι δεν θα είναι το τελευταίο χειρόγραφο που επιστρέφει, όπως χαρακτηριστικά σημειώνει ο Οικουμενικός Πατριάρχης, στο σπίτι του, αρκετά ακόμη κλεμμένα χειρόγραφα αναμένεται να επιστρέψουν στην

Μονή τους προσεχείς μήνες από Ιδρύματα της Αμερικής, ευελπιστούμε δε πως το ίδιο θα συμβεί κάποια στιγμή και με τον κύριο κορμό των κλεμμένων χειρογράφων και των εκκλησιαστικών κειμηλίων που κατέχουν σε Ιδρύματά τους οι βόρειοι γείτονές μας.

Η Ιερά Μητρόπολις Δράμας ευχαριστεί την Α.Θ. Π. τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο για την ανύστακτη φροντίδα του για την κληρουχία αυτή του Οικουμενικού Θρόνου.